

Természetes gyep és silókukorica nettóenergia hozamának vizsgálata

Pálinkás I.

GATE Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Gyöngyös

A különböző takarmányféleségek közül kiemelt jelentőséggel bírnak a tömegtakarmányok. A kérődző állatok emésztésélettani igénye, hogy tápanyagszükségletük több mint 75%-át tömegtakarmányokkal egészítjük ki (BÁNSZKI 1985, KAKUK-SCHMIDT 1988, VINCZEFFY 1991). A tömegtakarmányokon belül fontos szerepe van a gyepnek és a silókukoricának. Mivel mindkét növény nagy energiatartalommal rendelkezik, lényeges azoknak a körülményeknek a vizsgálata, amelyek hatással lehetnek egy adott gyep, illetve szántóterület energiaproduktumára.

Anyag és módszer

A vizsgálatokat a Mátra-vidéken egy közepes termőrétegű kedvezőtlen vízgazdálkodású agyagbemosódásos barna erdőtalajon végeztük. A gyepkísérleteknél 1:0,4:0,4 NPK arányt tartva, 0-300 kg/ha között változtattuk a N-hatóanyag mennyiséget, különböző művelésmódokat (B₁ kontroll, B₂ vegetatív felújítás, lazító tárcsázással, B₃ felülvetés (45 cm-es lazítással), B₄ újratelepítés (60 cm-nél mélyebb lazítással) alkalmazva.

A silókukorica kísérleteket négy különböző hibriddel (Pioneer 3965 A MTA és 3732 SC, BEMA 210 TC és SzDC-488) állítottuk be.

A gyepek energiatartalmának jellemzésénél csak a takarmányozási szempontból értékes részt vettük figyelembe. Mindkét növénynél az összehasonlítási alap a létfenntartáshoz szükséges NE_m-hozam mennyisége volt.

Az eredmények értékelése, összehasonlítása

A mezőgazdasági területek kihasználtsága szempontjából lényeges, hogy egységnyi területen mennyi NE_m-hozam állítható elő. Közismert, hogy a gyepterületek szántóföldi művelésre egyáltalán nem, vagy csak átmenetileg alkalmasak. Ennek ellenére fontos lehet azoknak a körülményeknek az ismerete, amelyek alapján növelhetők a hektáronkénti NE_m-hozamok, ugyanis ezáltal jelentős területű szálas- és tömegtakarmányt termő szántóföld takarítható meg.

Az alábbi táblázatban művelésmódonként feltüntettem az optimális NPK-adaggal kezelt gyepek, és 35-40% szárazanyagtartalom mellett betakarított max. NE_m-hozammal rendelkező silókukorica hibridek legfontosabb energetikai számadatait.

A vizsgált silókukorica hibridek és gyeppek NE_m -hozamai

Gyepkísérlet		A silókukorica hibridek NE_m -hozamai MJ/ha			
Művelés- mód	Értékes NE_m - hozamok MJ/ha	Pioner 3965 A MTA	Pioneer 3732 SC	BEMA 210 TC	SzDC-488
B ₁	17235	164160	163843	110604	150376
B ₂	21740				
B ₃	42785				
B ₄	44091				
B ₅	41083				
B ₆	48039				

A táblázatból megállapítható, hogy hasonló ökológiai adottságok mellett a silókukorica hibridek hektáronként a művelésmód nélküli (B₁) és a csak vegetatív módon felújított (B₂) gyeppekhez képest 8-10-szeres, a felülvetéses (B₃, B₅), illetve az újratelepített (B₄, B₆) gyeppekhez viszonyítva már csak 2-4-szeres NE_m -hozamot produkálnak.

Természetesen az egyoldalú energetikai összehasonlítás mellett fontos kihangsúlyozni a gyeppek talaj- és környezetvédő szerepét, továbbá élettani jelentőségét (gyógynövényhatás, ásványianyag pótlás, létfontosságú fehérjék biztosítása, stb.).

Összefoglalás

Hasonló ökológiai körülmények között összehasonlítottuk az eltérő módon művelt gyeppek és különböző silókukorica hibridek hektáronkénti NE_m -hozamait. Megállapítottuk, hogy silókukoricából a gyeppekhez képest - művelésmódtól függően - 2-10-szeres NE_m -hozamok érhetőek el.

Irodalom

- BÁNSZKI, T.: 1985. Szakszerű tápanyagellátás gyepken. Magyar Mezőgazdaság. 40. évf. 20. sz. p: 13.
- KAKUK, T. - SCHMIDT, J.: 1988. Takarmányozás. Mezőgazdasági Kiadó. Budapest.
- VINCZEFFY, I.: 1991. A legeltetés hatása a szarvasmarhatartás költségeire. A legelő az emberiség szolgálatában. Tudományos és Termelési Tanácskozás. Debrecen. p: 337-345.